

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletáriai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKASLAP.

Az iparilag fejlettebb ország a ne-
vésebbé felettnek saját jövője képét
mutatja". (Marx.)

No. 24. szám. Vol. VII. évfolyam.

NEW YORK, 1909 MÁRCIUS 23.

Egyes szám ára 2 cent, New Yorkban 1 cent.

A BUKÁS KÜSZÖBÉN.

Magyarország "nemzeti" kormánya a bukás
lött áll. Közel három éve tartja már kezében
ez ország gyepölőjét az a kormány, melynél
erkölcsetlenebbet, jogtörőbbet az alkotmányos
nak gunyolt Magyarország aligha ismert. Kö-
el három éve, hogy a koalíció urra lett Ma-
gyarországon s ez a három év bőségesen elég
volt ahhoz, hogy a nemzeti kormány egy mu-
tatkozzék be a maga valójában, hogy undorral
ördüljön el tőle mindenki.

A Kossuthék, Apponyieék, Andrássyék szö-
vetkezése hazugságban született, ki csodálko-
zék rajta, ha most piszkokba fullad?
A "nemzeti ellenállás", vagy mint helyeseb-
ben neveztek, a kocaforradalom idején a pár-
tok, melyek a "darabont" kormányt megbuk-
atták, átmeneti kormányt alakítottak azzal a
simondott céllal, hogy a választójog reformját
megvalósítsák s átengedik helyüket az új vá-
lasztójog alapján egybegyűlt parlament kormá-
nyának.

Ez volt a kimondott cél. Mi már akkor tud-
tuk, hogy az osztályuralmat mindenáron főn-
tartani akaró "hazafias" pártoknak nem lehet
célja az osztályparlament megdöntése. Tudtuk,
hogy a pártok, melyek a koalícióban szövete-
k, ellenségei a népjogoknak s megragadnak
minden eszközt, hogy Magyarország munkás-
osztályát továbbra is távol tartsák a jognak
használatától.

S hogy jól itéltük meg a "nemzeti" kormányt,
azt maga a "nemzeti" kormány bizonyította be.
Sőt még többet. Nemcsak azt bizonyította be,
hogy nem akarja kiterjeszteni a legelmebb po-
litikai jogokat, hanem azt is, hogy a már meg-
levőket is el akarja rabolni.

A munkásosztály nem családott, nem család-
hatott a koalíciós kormányban. Akkor család-
dott volna, ha azt várta volna tőle, hogy becsü-
letesen végrehajtsa azt, amit hirdetett.

De családott a "nemzeti" kormányban a bur-
zsoáziának azon része, mely vad sovínizmusá-
ban rajongva követte, abban a hitben, hogy
végre erős nemzeti kormánya lesz, mely nem
hunyaszkodik meg az "átkos" Bécs előtt.

A "nemzeti" kormány hamarosan elszalatta
ezeket az illúziókat. Ezzel sietett legjobban.

Az önálló vámtérület volt a magyar iparos
osztálynak egyik legfőbb óhajja. A koalíció leg-
nagyobb pártjának, a függetlenségi pártnak ez
a követelés volt minden időben legfontosabb
programponjtja. És Magyarországnak tényleg
szüksége van az önálló vámtérületre, hogy még
fejlettebb ipara föllendüljön. Bár az önálló vámt-
terület elsősorban az ipari kapitalistának adna
nagyobb hatalmat, Magyarország ipari munká-
sainak sincs semmi okuk, hogy ne kívánják az
önálló vámtérületet. Csak iparilag fejlődött or-
szágban fejlődhetik ki teljesen a munkásmoz-
galom; csak iparilag fejlett országban fejlőd-
hetnek ki szabadon a szocialista társadalom
előfeltételei.

A "nemzeti" kormány a választó rendszer re-
formjának elszakasztása mellett, talált elég időt
arra, hogy az önálló vámtérületet évekig lehe-
tetlenül tegye, Magyarország ipari fejlődését
évekre visszavesse.

Magyarországra a többek között rettenete-
sen ránehéztek a katonai terhek. Évről-évre
milliókat nyelt el a militarizmus s ha valamely-
lyik országban tény, hogy Magyarország
tényé vált, hogy nem a katonaság van az
államért, hanem az állam van a katonaságért.

A "nemzeti" kormánytól várják, akik hitték
benne, hogy könnyitene ezeket a terheket;
vagy ha nem, hát legalább nem súlyosbítja.
Ezt az illúziót is hamarosan elszalatták Kos-
suthék. A katonai terheket csak olyan vígan
emelték tovább, mintha nem is ők lettek volna
azok, kik az ellenzékeskedés idején nyögtek e
terhek sulya miatt a nép nevében.

A "nemzeti" kormány három év alatt
nem volt igérete, melyet beváltott volna, nem
volt követelése, melyet el ne ejtett volna.

Hogy mennyire védtek ők szabadságot és jo-
gokat, mutatja a munkásmozgalommal szem-
ben tanúsított intézkedések.

A sajtószabadságot, minden népnek a legfél-
tettebb kincsét, melyet valamennyi országban
vérrel szereztek meg, sokszor vér árán tartot-
tak meg, melyért Magyarországon a burzsoá-
ziának előharcosai, köztük Kossuth Lajos is,
börtönt ültek, a "nemzeti" kormány, melyben
Kossuth Lajos fia is helyet foglalt, ugy tapodta
és tapodja lábbal, mint azt még egy darabont
kormány sem.

A gyülekezési szabadságot csak úgy bízzák
meg szolgabírákra, kikhez képest Kina manda-
rinjai is liberális szelleműek, mint azelőtt
Bánffy idejében.

Az egyesülési szabadságot még kormány se-
tökéletesebben össze nem törté, mint Ma-

gyarországon a "forradalom jegyében" szüle-
tett koalíciós kormánya.

A merénylet pedig, melyet a választójog re-
formjával szemben elkövettek, olyan fölhábo-
rodást keltett még a burzsoázia azon tagjai
között is, kik becsületes reformot vártak, hogy
kénytelenek voltak sietve visszavonulni vele.

Ez a koalíciós kormány egyenesen a hazug-
ságra, gázságra épült.

Három esztendőn keresztül összeragasztotta
őket a közös piszok. Egybefűzte őket a közös
rabltság.

Most kezdenek szakadozni a kötelékek. Mint
a saskeselyűk a dögön, úgy törnek egymásra a
konc miatt a koalíció tagjai. Nagyon sok lett
az eszkimó s rettenetesen megfogytakozott a
fóka.

Már csak napok kérdése az új kormánya-
alakulás. A koalíciós kormánynak buknia kell.
Undor fogadta érkezésekor, megvetés kíséri
távozásakor.

De Magyarország munkásnépének nincs mi-
ért sajnálni ezt a három évet. Bebizonyult,
hogy darabont kormány vagy nemzeti kor-
mány, a munkásosztály jót nem várhat egyik-
től sem. Ez a három év nagyon sok munkás
agyat tisztított meg az illúziók ködétől, na-
gyon sok munkást hajtott a nemzetközi szocia-
lizmus zászlaja alá. A koalíciós kormány, mint
a kapitalizmus minden országban, sietette a
kapitalizmus sírjának megásását azzal, hogy a
munkások ezreinek szeméről eltávolította a
hályogot.

A SZOCIALISTA TÁRSADALOM.

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta:

Dániel De Leon.

Allamtulajdon nem szocializmus.

Az a fölfogás, hogy ez lehetséges, létrehozta
az államszocializmust. Ez a fölfogás az állam-
nak félreismerésén alapul. Mint minden előző
kormányforma, a modern állam is elsősorban
eszköz az uralkodó osztály érdekeinek védel-
mére.

Ezt a jellemvonását egyáltalán nem változ-
tatja meg az a körülmény, hogy az általános
használati iparágakat átveszi s hatást gyakorol
nemcsak az uralkodó osztályra, hanem az
egész társadalomra. Az állam gyakran végez
ilyen funkciókat, mivel egyébként az uralkodó
osztály érdekei forognának veszélyben. Azon-
ban bármily uton módon töltöns is be az állam
ipari funkciókat, a kapitalista osztály tulajdon-
jogát sohasem fogja veszélyeztetni. Ezt a tényle-
gétlen illusztrálja az Egyesült Államokban a
People's Partynek elvi nyilatkozata, mely pár-
tot a nyugati kizsákdák alakították meg. Az
Omahában elfogadott elvi nyilatkozat teljesen
világos ennek az osztálynak gazdasági érde-
keit illetően. Az egyedüli követelés, mely látsz-
zólag nem reakciós, a szállítási eszközöknek
államosítására vonatkozik. Azonban ezt a kö-
vetelést nem a munkásosztály érdekében, ha-
nem a tulajdonnal bíró osztályok érdekében
állította föl. Ezt két tény bizonyítja: először
minden oly követelésnek hiánya az elvi nyilat-
kozatból, mely a munkások helyzetének javítá-
sára vonatkoznék ezekben az iparágakban;
másodsor néhány ajánlatnak, mely erre vo-
natkozik, a következő megjegyzéssel való föl-
vétele: "Mivel más kérdések is fölmerültek,
ezeket is megemlítjük azzal a hozzáadással,
hogy ezek nem tartoznak az elvi nyilatkozat-
hoz." Később a Boston National Club, legin-
kább a középosztály tagjából alakulva, követel-
te a szállítási eszközöknek államosítását,
azonban egyáltalán nem említette a munkások
helyzetének javítását, akik az államosítandó
iparban dolgoznak. Egyik esetben egy, mint a
másikban, ha nem szándékosan, úgy ösztön-
szerűleg oly értelemben kérték ezt az államo-
sítást, hogy az ne sértse a tulajdonnal bíró
osztályok érdekeit.

Miért folyamodnak a kapitalisták
az államosításhoz

Amidőn a modern állam bizonyos iparág-
kat államosít, nem azzal a szándékkal teszi,
hogy korlátozza a kapitalista kizsákmányolást,
hanem egyszerűen azért, hogy védje s bizto-
sabb alapokra fektesse a kapitalista rendszert;
vagy hogy maga is fölcspajon a munka kizsák-
mányolásának, növelve bevételeit s ezáltal föl-
lőségessé téve oly adóztatást, mely különben
a kapitalista osztályt terhelné. S mint a munka
kizsákmányolója az állam föltötte áll minden
kizsákmányolónak. A gazdasági hatalom mel-
lett, mint kizsákmányoló fölhasználhatja a
munkás ellen mindazt a politikai hatalmat,
melyet kezében tart.

Az állam sohasem ment s nem fog tovább
nenni az államosításban, mint amennyire az
uralkodó osztálynak érdekében állt. Mig tulaj-
donnal bíró osztályok az uralkodók, nem me-
het az államosítás a kapitalisták érdekeinek
megsértéséig.

Az állam mindig kapitalista intézmény lesz
mindaddig, amíg a proletáriátus, a munkás-
osztály nem szerzi meg a hatalmat, mig meg
nem alapítja a szocialista társadalmat.

Ennek a ténynek a fölisméréséből három va-
lamennyi ország szocialista munkáspártjára
földad, hogy hívja föl minden ország munkás-
ságát a politikai és gazdasági hatalom megszer-
zésére abból a célból, hogy megteremtse a
szocialista társadalmat a kapitalizmusnak és a
kapitalista államnak megszüntetésével.

A szocialistákat gyakran vádolják, hogy nin-
csenek megállapított céljai; hogy csak kriti-
zálni tudnak, de nem tudják, hogy mit állítsa-
nak annak helyébe, amit meg akarnak dönteni.
Azonban a tény az, hogy nincs a világban egy
párt sem, melynek oly határozott s világos cél-
jai volnának, mint a szocialista pártoknak. Sőt
kérdéses, hogy más pártnak lehet-e egyáltalán
célja? Valamennyi a jelenlegi rendszerhez ra-
gaszkodik, elvi nyilatkozataik semmi egyebet
nem ajánlanak, mint csodaszereket, melyekkel
a türethetlent türethetővé, az elviselhetlent el-
viselhetővé, a lehetlent lehetővé akarják
tenni.

A Szocialista Munkáspárt nem reményekre
s nem ígéretekre, hanem a gazdasági fejlődés-
nek törvényeire épít. Aki megérti ezt a fejlő-
dést, annak el kell fogadni a párt céljait. Akik
helytelennek akarják bizonyítani a párt céljait,
azoknak ki kell mutatni, hogy a szocialista po-
litikai gazdaságtan tanításai helytelenek, be-
 kell bizonyítani, hogy a kistermelésből a nagy
termelésű való fejlődés elmélete nem felel meg
a valóságnak; be kell bizonyítani, hogy a ter-
melés ma is csak olyan, mint ezeltől száz év-
el. Csak akkor lehet azt állítani, hogy a ter-
melés mai módja ilyen marad a jövőben is, ha
mindezt bebizonyították. Már pedig, akinek
elég esze van arra, hogy a változást lássa, an-
nak nem lehet olyan következtetést levonni,
hogy a jelenlegi viszonyok örökkévalók. És a
Szocialista Munkáspárton kívül melyik párt
tudja megmondani, hogy a mai rendszernek
helyét mi fogja, minek kell betölteni?

Minden más párt csak a jelent ismeri, csak a
jelennek él. Csak a Szocialista Munkáspártnak
van elérhető célja. És ezt eléri a többi pártokon
átgazolva, melyek főn akarják tartani a fon-
tarthatatlant.

VI. fejezet.

A szocialista társadalom "tervrajza".

Véget nem érő munka volna megcáfolni
azokat a ferde fölfogásokat, ferdeítéseket, ellen-
vetéseket, melyekkel a szocializmus ellen küz-
deni akarnak a kapitalizmus védői. Az ostoba
rosszakarokat hiába akarják fölvilágosítani. Cé-
folgathatnánk szakadásig, az újabbnál újabb s
ostobábbnál ostobább ellenvetések mégis csak
özönlenének tovább.

Azonban akad olyan ellenvetés, mely meg-
érdemli, hogy foglalkozunk vele annál is in-
kább, mert ennek révén a szocializmust még
tisztább világításban mutathatjuk be.

A kapitalizmus apostolai azt állítják, hogy
a szocialista társadalmat nem lehet kivihető-
nek tartani s így nem is érdemes érte küzdeni
addig, mig annak "szerkezetét" vagy "terve-
zetét" tökéletes formában nem mutatjuk be a
világnak. Azt mondják, hogy értelmes ember
nem kezd házat építeni, mielőtt még a tervrajz
készen nincs, mielőtt az ahhoz értők helyben
nem hagyják. És nem dönti le a régi épületet,
mielőtt még tudná, hogy mit állít annak he-
lyébe. Tehát követelik a szocialistákat, hogy
álljanak elő a jövő társadalmának tervrajzával,
mert ha nem teszik, azt bizonyítják, hogy ma-
guk sem bíznak benne.

Ez az ellenvetés egész ésszerűen hangzik.
Oly ésszerűen, hogy még a szocialisták között
is akadnak, kik azon a véleményen vannak,
hogy ilyen társadalmi tervrajz csakugyan
szükséges. Valóban az ilyen tervrajzok fölté-
telei voltak minden további agitációnak, mig
a társadalom fejlődésének törvényei rejte-
volnak az emberek előtt; amíg azt hitték, hogy
a társadalmat úgy lehet fölépíteni az emberek
kényé-kedve szerint, mint a házakat. Ez a vé-
lemény még ma is annyira általános, hogy
gyakran halljuk a kifejezést: "A társadalom
épülete", nem mint képletet, hanem mint konkrét
ideát.

(Folytatjuk.)

Eltársak! Készüljétek a kongresszusra.
mozgalmunk érdeke megköveteli, hogy vala-
mennyi szervezetnek ott legyenek küldöttei s
áttekintve a lefolyt év munkáján, lerakjuk a
jövő év mozgalmának alapjait.

ESEMÉNYEK.

A nők hivatása.

Ha ezerszer megcáfolnánk is, újra fölvetnék
ellenünk a kapitalista rendszer védel-
mezői, hogy mi, szocialisták megakarjuk
dönteni az emberiség társas életének alapját, a
családot, elakarjuk vonni a női hivatás
betöltésétől és így tovább.

Ezek az ellenvetések, ha őszinték, akkor os-
tobák, azonban akik legtöbbször hangoztatják
ezeket az ellenvetéseket, nem ostobaságból
teszik. Tudják nagyon jól, hogy a kapitalista
rendszer az, mely a családot megdönti s lehe-
tetlenné teszi a nőnek a női hivatás betöltését.
Föltétlen bizonyossággal tudják s egy-egy vi-
gyázatlan pillanatban be is ismerik, mint
ahogy beismerte dr. Robert Dwyer, a torontói
egyetemnek nagyhirű professzora, az idegba-
jogot illetően nagyteknélylyé emelkedett
orvos.

Vizsgálva a különböző női munkások fog-
lalkozásának hatását az idegekre, többek kö-
zött a következőleg nyilatkozik az ugynevezett
"hallo girl"-ökről, a telefon-társulatok női
munkásairól:

"A telefon szolgálat a legrettenetesebb mun-
ka, melyet az amerikai nők végeznek. Miután
ezek a nők négy-öt évig dolgoznak a telefonol-
nál, elhagyják a szolgálatot, férjhez mennek s
valóságilag rémes az a családi élet, melyet foly-
tatnak. Idegeik össze vannak roncsozva, az
idegjaok atörökölőnek gyermekeikre is, kik
igly elvesznek a társadalom részére. Azt hi-
szem, hogy az államnak törvényeket kellene
hoznia a nők kizárására e foglalkozási ág-
ból. Ez a foglalkozás veti meg az örültek házainak
alapjait."

Ezt állítja egy szakértő, a burzsoáziának
egyik tekintélyes tagja.

A burzsoá fölfogás szerint a nő hivatásának
hatásköre a bölcsőtől a főzőkanálig terjed. De
a kapitalista rendszer a nőt csak úgy, mint a
férfit, a bérrabszolgaság jármába görnyeszti.
Áldoztatá teszi a kizsákmányolásnak s testel-
leket öli munkának, képtelenné teszi egész-
ségese nemzedék létrehozására, kisdedeknek
gondozására, nevelésére.

S ami ezt a foglalkozási ágat illetően tény,
többé-kevésbé tény az valamennyi foglalko-
zási ágra is. Bármily pusztító hatást gyakorol
is a nőkre a telefonnál végzett munka, semmi-
vel sem irigylendőbb helyzetüknek azoknak
sorsa, kik ezerszámra robotolnak az irogepek
mellett az irodákban, a szövőgepek mellett a
szövőiparban, a modelirozó asztal mellett a
vasöntődékekben, a munka végtelen, változatos
mezéjén mindenfelé.

Egyik nő sem jökedvéből, időtöltésből dol-
gozik naponta 8—14 órahosszat. Egyik sem
szórakozásból húzza a jármot, hanem azért,
mert kénytelen vele.

Azt pedig még a burzsoáziának is el kell
ismerni, hogy a mai, a haszonért folytatott
termelési rendszerben, melyben a cél az, hogy a
munkaerő minél teljesebben zsákmányoltas-
sék ki, a nő képtelenné válik "a női hivatás"
betöltésére. És tények bizonyítják, hogy a ka-
pitalista a legutolsó, aki ezzel törődik.

—:o:—

Verseny és monopólium.

A kongresszus, ugy látszik, teljesen bele-
nyugodott a Tennessee Coal & Iron Co.-nak s
az acéltrustnak egyesülésébe, melyet Roose-
velt és a szövetségi ügyészek annak idején
elvé jóváhagytak. Nem oly könnyen nyugosz-
nak meg az egysülésben a független acéltár-
sulatok, melyek megérik a veszélyt, mely fé-
lelmes ellenfelüknek, a trustnak újabb tefog-
lalásában rejlik.

A trustnak újabb hódítása folytán, mint már
említettük, intenzívebbé vált a verseny az
acéliparban, a trust alacsonyabb árakkal akar-
ja szorítani a piacról a független acéltársula-
tokat.

Ezeket a társulatokat most a szükség egye-
sülésre kényszeríti, hacsak azt nem akarják,
hogy a trusttal szemben elbukjanak. Az ezer
millió dolláros trusttal szemben most körül-
belül nyolcszáz millió dollár alaptőkével új
acéltrustot készülnék alakítani, melyben egye-
sülne minden számottevő független acéltár-
sulat. Ezideig a következők jelentették ki,
hogy hajlandók az egysülésre:

Jones & Laughlin Steel Co., Ltd; Lacka-
wanna Steel Co.; Cambria Steel Co.; Penn-
sylvania Steel Co.; Pittsburg Steel Co.; Mid-
land Steel Co.; Midvale Steel Co.; Inland Steel
Co.; Maryland Steel Co.; Republic Iron &
Steel Co.; Bethlehem Steel Co.; és a Youngs-
town Sheet and Tube Company.

Ezek a társulatok több száz millió dollár
tőkével rendelkeznek s minden erejüket ki-
fejtik, hogy megnyerjék az egysülésre a She-
nango Furnace Co.-t, melynek hatalmas vas-
bányái vannak s képes volna nyers termékek-
kel ellátni az új trustot.

Már néhány héttel ezelőtt készen volt a tel-
jes megállapodás, mely szerint Morgan is, ki
az acéltrusttal összekötöttesben áll, vissza-
lépített volna a trusttól, hogy az újhoz csatlakoz-
zék, azonban az utolsó pillanatban visszavo-
nult s átvitorlázott Európába. Most a függet-
lenek nélküle akarnak megalakulni.

Ha szándékuk megvalósul, az új trustnak is
lesznek vasbányái, hajói, vasutjai, szénbányái.
Kétségtelen, hogy a küzdelem a két fél között
elkeseredett lesz. Akármely kerüljön is ki
győztesen a versenyből, az eredmény az lesz,
hogy a vasipar tökéletes monopóliummá válik.
Az sem valószínűtlen, hogy a most alakulóban
levő trusttal Carnegieék megegyeznek s egye-
sülés útján jön létre a monopólium.

—:o:—

A "hajcsár-rendszer".

"A Charities and the Commons" írja:
"A vasgyárakban arra törekednek, hogy a
fizikai munka intenzívitását növeljék. Erre
törekednek már 25—30 év óta. Az olvasztó-
kemencékből és a hengerek alól ma kétszer
vagy háromszor annyi munka kerül ki ugyan-
azon idő alatt, mint azelőtt. Ez azt számok iga-
zolja. Pittsburgban 1892-ben egy abroncs-
gyárban 450 tekeres került ki egy henger alól
nyolc óra alatt. 1908-ban ugyanazon gyárban
egy henger alól 1300 tekeres került ki tizenegy
óra alatt. Ez az eredmény az 1902-ikével össze-
hasonlítva, száz százalékos emelkedést jelent.
Egy másik pittsburgi telepen naponta tizenkét
óra alatt 300—400 tonna vasat hengereltek ez-
előtt tizenöt évvel; ma ugyanott, ugyanannyi
idő alatt 900—1200 tonnát hengerelnek. A
Thomson-féle vasgyárban ezelőtt husz évvel
huszonnégy óra alatt hatvan tonna sint készi-
tettek s a gyárat a legkiválóbbnak tartották.
Ma ugyanazon telepen, a No. 1. műhely képes
száz tonnát előállítani egy óra alatt, huszon-
négy óra alatt átlag kétezer tonnát.

A fokozottabb termelésben nagy részük van
a tökéletesebb gépeknek, de nemcsak ezeknek
van részük benne. Az említett abroncs-gyár-
ban, ahol a termelőképeség száz százalékkal
növekedett, nem tökéletesítették a gépeket. A
lemezgyárakban, ahol száz százalékkal többet
termelnek, mont ezelőtt husz évvel, husz év
óta egyetlen jelentékeny változás sem állt be
a termelés módjában. A munkásnak fizikai erej-
ét terhelik meg egyre erősebben. A vasgyárak
munkásainak terminológiája is erre vall. Egy-
egy felvigyázót vagy egy csoportnak vezetőjét
"hajcsárnak" nevezik. A fölöttebb előlőknek
hangzatosabbak a címei, mint a "mester",
"igazgató", azonban az ő funkciójuk sem kü-
lönbözik a "hajcsár" funkciójától, hacsak
abban nem, hogy ők nem a munkást közvetlen,
hanem a "hajcsárt" szorítják s az ő működésé-
terük tágabb s több bajjal jár. Ellentétben
a munkásoknak egyes hajszozással, vannak
közvetett módszerek, melyekkel a munkást ere-
jének tökéletes kihasználására szorítják. Ezek
közé tartozik a büszkeség fölkelése. Mikor
egy gyár rekordot ért el a termelésben, az igaz-
gatók földicsérték őket, jutalmat osztogattak s
elvtárták, hogy a rekordot fenn is tartják.
Edgar Thomson gyáranak homlokzatán,
Braddockban, hosszú időn ki volt függesztve
egy vaslemezből kivágott seprű annak jeléül,
hogy a gyár rekordja minden más gyár rekord-
ját elsöpörte. Carnegie gyáraiban március és
október havát a rekordok havának nevezik.

Ezekben a hónapokban biztosítják a termelés
zavartalanását. Már jóelőre elhárítanak min-
den akadályt, előkészítik minden anyagot,
elvégezzék a gépeken minden javítást, hogy a
hónap folyamán minél többet lehessen termel-
ni, hogy a műhely új rekordot érjen el. Folyik
a munka megállás nélkül. Ha sikerült az első
rekordot megtörni, osztogatják a szivart és a
jó szót. Hanem azután áprilisban és novem-
berben körüljárják, hogy ha a munkások márci-
usban, októberben ennyit tudtak termelni,
termeljenek annyit a többi hónapokban is.

Egyik munkáscsoport a másikkal áll szem-
ben előmunkások, igatatók vezetése alatt, kik
ismét egymással állnak szemben s a verseny-
ben üzi, hajtja egyik a másikat. Ha az egyik
superintendent nem tud annyit kiszorítani a
munkásokból, mint a másik, elveszti állását.
Ez hajtja őt arra, hogy hajtsa a munkásokat;
az ajándékok, osztalék, bonuszok pedig csalo-
gatják...."

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja:
As Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség.

Megjelen minden kedden és pénteken.
Előfizetési ár:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába egy évre 12 korona
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szövetség hivatalos közlönye.

NÉPAKARAT
Published by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
528 E. 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISER, National Secretary.
SAM. LEFKOVITS, National Treasurer.
Issued every TUESDAY and FRIDAY.

Subscription yearly \$2.00
Single copies 0.02

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, TUESDAY, March 23.

MCKEESPORTI PÁRBESZÉD.
Szereplők:
Borsos István, református lelkész és Debrézényi Béla, munkás.
Színeny: egy borbélyműhely.
— Lejegyezte egy hallgató. —

A pap: Reméljük, hogy képviseltemi fogja magát a Munkás Betegsegélyző is a március 15-iki ünnepélyen.

A munkás: Igen, de csak azzal a feltétellel, ha a mi szónokunk ismertetheti március 15-ikének jelentőségét a mi szempontunkból.

A pap: Nehéz dolog, mert maguk meg a nemzetköziségéről talán beszélni. Pedig csak nem gondolja ön, hogy egy től egyenlő lehet velem s én egy asztalhoz ülök vele?

A munkás: Hát ez az önök felebaráti szeretete?

A pap: Azaz hogy szeretem én őket is, a perth amboyi sztrájkban ugyancsak dolgoztam az érdekükben, de azok az én hűveim, reformátusok voltak.

A munkás: Tehát a református tót különb, mint a katolikus magyar? Ússzefer ez a krisztusi erkölcsökkel?

A pap: Csak nem akarja kétségbe vonni a papok erkölcs....

A munkás: Igen, de mennyire erkölcsösek, Kovács Kálmán is bizonyított rá, no meg a puzsi pajtásai.

Jó, jó, de azért a papok mégis csak az ember-szeretetre tanítják a népet.

A munkás: De mennyire! Ide nézzen! (Rá mutat a falon függő képre, mely az orosz-japán háború egyik ütközetét ábrázolja. A képen az oroszokat a pap keresztel a kezében buzditja a gyilkolásra.) Látja ezt a csuhást, ez is az emberszeretetre tanít ugy-e? A történelem számtalan ilyen dolgot bizonyít. A csuhához tapad a legtöbb vér. Az a tengernyi vér mind a felebaráti szeretet szent nevében ömlött?

A pap (csúrvé-csavarva): Hm, hm, hát hiszen én is szocialista vagyok igaz szívvel, de csak felülről akarom a dolgot megvalósítani. Tudja ezzel az aljas söpredék néppel nem érdemes foglalkozni.

A munkás: Aljas söpredék nép? Nos, mit szólunk akkor önkörről, kik ennek az "aljas söpredék" népek zsírján élőködnek?

A pap: Hja barátom, ez más kérdés. No majd egyszer beszélünk róla, de most sok a dolgom. Good bye. (Távozik.)

Manhattan és Jersey City közt elkészült az utolsó alagút is a Hudson River alatt. A vasutársulat tulajdonosai, kik az alagutat csináltatták, nagy bankettet rendeztek. Az alagút július 1-től kezdve már használatban lesz. A bankettek között nem feledkeztek meg a munkásokról sem. Importált pezsgőt ittak az egészségükre.

Második Miklósról, a minden oroszok cájráról jelentik, hogy az utóbbi időben állandóan erőt vett rajta a buskomorság.

Brüsszelben, a Wiertz képcsarnokban van egy festmény, mely Napoleont ábrázolja a pokolban, amint az anyák és özvegyek követelik tőle fiaikat s férjeiket, kiket háború elpusztítottak. A buskomorság és rémület, mely Napoleon arcán van, éppannyi joggal szállhatja meg a minden oroszok cájráját is.

Értesítjük a Munkás Betegsegélyző Szövetség osztályainak titkárait, hogy a tagok számára a lapokat csomagokban szétküldtük. M. n. azon titkárok, kik bármily okból kifolyólag nem kapták meg a lapot, értesítsék haladéktalanul a

Kiadóhivatal.

Magyarországi hírek.

AKIK ITÉLKEZNEK.

A szabadkai rendőrségen nagyon haragszanak a szocialistákra; el is itélik őket, ha valamelyik odakerül, irgalmatlanul, akármilyen nagy igaza van is. A főkapitány nagy bölcsen mondogatja, hogy "nem is volna Szabadkán semmi zaj, láma, követelés, ha azok a központi agitátorok nem volnának", meg hogy "főkéne oszlatni mindazokat a szakszervezeteket, mert azok izgatják az embereket." Így szokott a szabadkai főkapitány ur szónokolni. És hogyha a főkapitány urnak ilyen a véleménye a szervezett munkásokról és a munkásmozgalomról, akkor a kapitányoknak sem lehet, de nem is szabad más véleményüknek lennie.

A minap is odakerült az egyik kapitány elébe egy pár elvtársunk, három darab "józan" munkás árukkodása folytán; ezek a józanok hajmeresztő dolgokat hazudtak össze-vissza a munkáltató diktálása szerint. Elítélni nem lehetett volna elvtársainkat, mert ezek megcáfolták a denunciansok összes hazugságait. De a kapitány ur ilyenkor nem jön zavarba. Rájuk fogja elvtársainkra, hogy megzavarták a csöndet. És elítélte elvtársaink egy-egy napi elzárására, vagy tíz-tíz korona pénzbírságra. Nagyon vigyáznak hát a csöndre, a rendre. A kapitány ur annyira szereti a rendet, hogy amikor jól becsúdlakozik (az egész éjjelt átlum-polván), akkor, hogy a rendet ne zavarja, elmegy a gőzfürdőbe és beleheveredik a meleg medencébe úgy, hogy a fürdővendégeknek kell rá vigyáznia, hogy meg ne fulladjon. Így alszik 11 óráig. A felek meg várják a hivatalban, hogy jöjjön és itélkezze. Így várta a rendszertő kapitányt egy ügyvéd is ezelőtt három héttel a hivatalában. Jött is úgy 11 óra után gözölgő fejjel a kapitány ur, de persze tárgyalásról, rendről már szó sem lehetett.

KÓRHÁZ HELYETT BÖRTÖN.

A kerületi munkásbiztosító pénztár följelentést tett G. József asztalos ellen, hogy 524 koronányi táppénzt és ugyanannyi értékű gyógyítást szedett ki a pénztárból. Szomorú eset a G. József ügye. Még tavaly megkérte Mentés Gyula asztalosmestert, aki a Salétrom-utca 10. száma alatt lakik, hogy a betegpénztárnál jelentse be őt, mint alkalmazottját.

— Tegye meg ezt a szíveséget, — kérte — a tagsági díjakat majd én rendezem. Foglalkozásom nincs és nem akarnék elpusztulni, mint valami kivert kutya, hát szeretnék a pénztár tagja lenni.

Mentes teljesítette az óhaját. G. József pedig azután egy másik asztalos műhely gazdája, Konc Ágost nevében szintén belépett jelentett be a pénztárnál. Ezzel mint G. Mihály szíveskedésével szerepelt az iratokban. Így tavaly július óta két ember nevében is fölszedte a táppénzt, meg a többi díjat. A manipulációt úgy vették észre, hogy a hátralevő tagsági díjak miatt már végrehajtott vezettek Konc Ágost ellen, aki kijelentette, hogy ő sohasem jelentette be G. Mihályt, tehát valaki hamisítást követett el. G. Józsefet bekisérték a rendőrségre, ahol a többi közt ezt vallotta:

— Hamisítottam és beismerem a csalást. Tudóvőzes vagyok és munkát nem tudtam kapni s ki akartam gyógyíttatni magamat, hogy dolgozhassam. Megszereztem hát az orvosi kezelést meg a táppénzt, ahogyan lehetett.

A rendőrség letartóztatta a beteg embert s átkísérte az ügyészség fogházába.

FÖLFÜGGESZTÉS, SZABADSÁGOLÁS AZ ÜGYÉSZSÉGEN.

Titokzatos, de kiszivárgó hírek szerint a magyarországi viszonyokra jellemző bűnügy foglalkoztatja a pesti rendőrséget. A pestvidéki ügyészségen állítólag súlyos szabálytalanságok történtek, amelyekből kifolyólag sok hivatalnokot fegyelmi uton már is fölfüggesztettek többeket pedig szabadságot. Rabzóktetésről van állítólag szó, sok nagyfejű ludas benne. A vizsgálat egyelőre a rabokra terjed, akiket a rendőrségen hallgatnak ki. A pestvidéki ügyészség rabzállító kocsjá néhány napja két-háromszor megállt a főkapitányság épülete előtt s az örök rabokat kísérnek föl egy rendőrkapitányhoz, aki vezeti a vizsgálatot.

AMI A KATONÁEK SZEMÉBEN BÜN.

Stefáni Gusztávot, nyugalmazott hadbíró elnökleté alatt, tizenhét törzstisztből alakult becsületügyi választmány bírósága, Aradon tartott ülésén megfosztotta tiszti rangjától tiszrt, mert nyugalmobvonulása után Brassóban egy özvegy kávéház tulajdonosnőt vett feleségül és ott letelepedve, mint cégtárs aktív részt vett az üzletben. A rangjától megfosztott őrnagy, ámbár nyugdíját az ítélet nem érinti, de azért föllebezésért a hadügyminiszterium elé terjesztette. Valószínű, hogy neki, mint kávéházasnak nincs szálka a rangra, de mint katonai is furcsán találja azt, ha a katonai ranggal összeférhetetlennek tartják az olyan munkát, amely nem kardcsörtetésben vagy embergyilkolásban nyilvánul. Már pedig a hadügyminiszterium aligha helyezkedik a volt őrnagy ur álláspontjára. Aki polgári munkát végez, aki dolgozik, az nem maradhat katoná.

TARLOZÁS

Az amerikai magyarok "nagy lelkesedéssel" ünnepelték meg március 15-ikét — jelentik a hazafias lapok. Hogy milyen nagy volt ez a lelkesedés, azt csak akkor fogjuk megtudni, ha kezünkben lesz a kimutatás — a lebecsközött "honfitársakról".

A szabadság-ünnepeknek csufolt dárídókon, mint "ünnepi" és "disz"-szónokok szerepeltek: Kovács Kálmán, Várlaky Sándor, Perényi Béla és még egy csomó "pásztor" és "vezér". Szegény Petőfi!... Ha te mindezeket láttad és hallottad volna!...

Egyik legklerikálisabb amerikai magyar újság írja:

"Hiszen, ha a bírák körülnéznék, meg kell borzadniok, hogy az életben hány zsvány jár, szerepel, garázdálkodik szabadon! Hány pap merészül képmutató álszenteskedéssel isten házában a szőszkére állni, holott testben-lélekben az ördögöt szolgálja."

A "Szabadság"-ban és az "Amerikai Magyar Népszava"-ban a sok kalendáriumot közzéad levelet olvasva, akaratlanul is Petőfi versére gondolunk:

"Szerény állat itt a lélek,
Ném kér szénát, abrakot;
Mint a számár, a gatz zablája,
A kalendáriumot."

A "Szabadság" nemokára befejezi a "Miért jöttem Amerikába?" című pályázatra beérkezett levelek lekölészet. Sok csudabogarat összeírt egyik-másik pályázó, de a legcsodálatosabb mégis csak az, hogy a jutalmul kitűzött \$20.00-os aranyra az amerikai magyar "vezérek" közül senki sem pályázott. Egyik sem merté írni: "Azért jöttem Amerikába, mert nem akartam, hogy elvigyenek Vácra vagy Illavára."

FORGÁCSOK.

A férgek a Nagyok gyenge hajtásain is mindig örömmel szoktak lakmározni. A Nagyoknak ez ugyan nem árt; de a férgek rendszeresen elérik egyedüli életcéljukat: és jóllaknak.

Sok embernek az igazság még olyan keserű gyógyszer, hogy addig be nem veszi, míg azt nem mondják neki, hogy kakastej van benne.

A hívők gyakran figyelmeztetnek bennünket, hogy isten akarata nélkül úgy sem tudjuk megjavítani a világot... Enyje no! hát az isten kérdezett bennünket, mikor elrontotta?

— Szabadság, jöjjön el a te országod! — sóhajtja az orosz nép.
— Helyes. — De legyen meg az én akaratom! — mondja a cár.

A haláltól való félelem nemcsak az életet rövidíti meg, de a halált is — meghosszabbítja.

Madarat a tolláról, az embert — szintén a tolláról lehet megismerni választáskor.

Vakard meg a magyar szolgabíró, rögtön kiugrik belőle egy gyűlésbetöltés.

A gyengék legnagyobb vigasza az, hogy sokan vannak — gyengék.

A rossz álom csak az ébredésig, a jó élet csak az álmodásig tart.

Egy paraszt embert láttam, aki mikor reggel szántani kezdett, mindig az égre tekintve fohászodott: "Jézus segélj!" — Pedig a befogott örököl olyan erősek, izmosak voltak, hogy három ekét is elhúzták volna....

Némely ember annyit gondolkodik, hogy nem is jut ideje a tanulásra; némelyik meg annyit tanul, hogy közben elfelejt gondolkodni.
Kiss Károly.

ISTEN SZOLGÁJA ROSSZUL SPEKULÁLT.

Elbert P. Gáspár baltimorei pap 130,000 dollárt szedett össze kisebb-nagyobb kölcsön útján, hogy üzleti spekulációba fektesse. Az urnak szolgája lehet kitűnő lelkipásztor az egyháznak, azonban retentő rossz spekulánsnak bizonyult, mivel a pénz elveszett az utolsó garasig. A szerencsétlen hitelezők, kik Gibbons kardinális jóállása mellett kölcsönöztek Elbertnek, megrohanták a papot, azaz csak megrohanták volna, ha idejekorán egy szanatoriumba nem menekül, ahonnan semmiféle spekulációval nem lehet kicsalni.

Gibbons kardinális pedig a menyei dolgokat illetőleg lehet igen befolyásos jótálló, teljesen megbízható kezes, azonban földi követeléseket behajtani rajta egyenesen lehetetlen.

Most már csak az a kérdés: Miképpen egyeztethető össze a hasonért folytatott spekuláció Jézus tanításaival, ki meghagyja igéi hirdetőnek: "Ne szerezzetek se aranyat, se ezüstöt a ti erszényeitekbe." Miképpen egyeztethető össze a nyereszkeskedés Jézus fölfogásával, ki elég világosan megmondta: "Ne gondoskodjatok a holnapi napról?" Ezek a kérdések nem igen háborgatják a papokat.

Külföldi hírek.

A BÉKE JEGYÉBEN.

Nicaragua és Salvador is részt vettek az öt délamerikai köztársaság konferenciáján, melyen az Egyesült Államok közbenjárására békeszerződést készítettek s nyomtatékosan kijelentették, hogy a békének föltétlen hívei.

Hogy e kijelentésüket még nyomtatékosabban igazolják, Nicaragua és Salvador megindították hadaikat egymás ellen úgy a szárazon, mint a vizen.

Nicaragua három hadihajója megtámadta Salvadornak Residente nevű hajóját, mely egy-két békés ágyulövessel tönkresilányította az egyik támadót, mire a többi visszavonult. Valószínű, hogy rövidesen a szárazföldi csapatok is összeroppannak.

Szóval: Dél Amerikában dühög a béke.

Az angol kormány tengerészeti költségvetése pedig csak tizennygy millió dollárral kér többet a parlamentől hadihajókra, mint a mult évben. Négy "dreadnought"-ot akar építeni ebben az évben; 1911-ig pedig a draednought-ok számát tizennygyre akarja szaporítani, ami közel 176 millió dollár kiadást jelentene.

Szent Pétervárról jelentik, hogy az orosz csapatok készen állnak a perza határon a benyomulásra, ha rendelet érkezik. A harmadik baltion és a Salyansk regiment megérkezett Julia és Tabriz határszéli városokba. Négyszáz kőzák és a hadifőszerelemek Astarában vannak, közel a perza határhoz.

KATONÁK MINT SZTRAJKTÖRÖK.

A párisi postásoknak, telefon és telegráf munkásoknak sztrájkja kiterjedt egész Franciaországra. A kormánynak minden igyekezete meghiusult a sztrájkolók megtörésére, kik természet adnak a kormány azon fenyegetésére, hogy a sztrájkolók el fogják veszíteni az állami alkalmazottakat megillető kedvezményeket.

A kormány közel négyezer katonát rendelt ki sztrájkötörőnek; ez az intézkedés annyira fölháborította a vidéki munkásokat, hogy ők is abbahagyták a munkát. A különböző állomásokon kilenc millió levél hever, melyet nem tudnak továbbítani s szétosztani. Jóval nagyobb a száma a fölgyülemlert csomagoknak. Március 19-én 5000 munkás csatlakozott a sztrájkolókhoz s jelenleg Páris telejeseen el van zárva a külvilágtól. A Páris környéki városok képtelenek rendelkezéseket tenni s ezáltal a helyzeti válságossá lett. Az arisztokraták tartózkodási helye, Riviera, teljesen kifogyott fényűzési készleteiből, mivel egyetlen rendelést sem továbbíthatnak Párisba.

A külföldi levelezés és távirat-közlekedés csaknem teljesen szünetel. A kormány még mindig így színbem igyekszik föltüntetni a sztrájkot, mintha már véget érne. Hivatkozik arra, hogy a munkások egy része megjelenik a hivatalokban. Azt azonban elhallgatja, hogy még akik be is járnak a hivatalokba, nem dolgoznak s másokat sem engednek dolgozni. Milliókra megy a kormány vesztesége naponta; a kereskedővilágnak vesztesége pedig kiszámíthatatlan, mivel a legtöbb helyen a kereskedelem teljesen szünetel.

A sztrájkolók szilárdan kitartanak s biztosra veszik a győzelmet.

A MUSZKA SPICLIK ELLEN.

A Krakóban a napokban lefolyt esküdtbíró-sági tárgyalások folyamán rengeteg sok adat került nyilvánosságra arról, hogy milyen mód-szerrel dolgozik az orosz rendőrség s mily lelkiismeretlen módon garázdálkodnak kémei. Az egész közvélemény fölzudult ezeknek a leleplezésnek hallatára s orvoslást követelt. A krakói községvezetés már tiltakozott is az orosz agentprovokátoroknak Krakóban való tartózkodása ellen s memorandumot fog a belügyminiszterhez küldeni, amelyben arra kéri, hogy tiltsa ki az összes orosz kémeket Ausztriából, mert azok veszélyeztetik a lakosság nyugalmát.

HAJSZA A KATONÁK ELLEN.

Varsóból sürgönyzik, hogy az ottani haditörvényszék öt tisztest az ó-szláv tiszti szövetséghez való tartozás miatt 6-8 évi kényszer-munkára ítélte. Ha már az ó-szláv szövetséghez való tartozás oly nagy büncselekmény, amit ilyen súlyosan toroltat meg a cári hóhér, csak természetes, hogy a forradalmár katonákat még súlyosabban büntetik. Ugyanez a haditörvényszék 19 katonát és két gimnaziumi tanulót a forradalmi katonai szervezetben való részvétel miatt részben kényszermunkára, részben más büntetésre ítélte.

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelező-lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:
Editor, Népakarat. 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get regularly. Please send it to this address:
Név
Szám és utca
Város

TÁRCA.

A SZTRÁJK.
— Irta Téglás Antal —

Szegényesen burtozott, kicsiny szobában ül Teréz, egy körülbelül harminc éves asszony és foltozgat. Fiacskája, Pali, a fütetlen kályha körül játszadozik. Férje, Péter, a gyűlésre ment, amelyet a sztrájk kitérőse óta napoként megtartanak. A lefüggönyözött ablakon át az utcára látni, ahol nagy pelyhekben hull a hó. A fehér országot bevilágítja a hideg szobát, amitől ez még hidegebbnek látszik.

— Mama, nagyon hideg van idebenn — mondja Pali.

— Teréz úgy tesz, mintha nem hallaná.
— Azelett, még apa nem sztrájkolt, még fütöttünk is — kezdte újra a fiúcska.
— De soká marad apa, — tette hozzá.

— Igazán — mondja az anya — máskor korábban hazajött. Csak nem történt valami baja....

Péter távolléte miatt naponta aggódik, amíg csak férje haza nem ér. Szívesen elkisérné a gyűlésre, amint ezt a többi sztrájkoló felesége teszi, de kicsiny leánykaja otthon tartja. A távoli torony órája ütni kezd:

— Ót óra. És Péter még nem jött haza. Ez nem járja.

A szomszéd szobába megy, ahol a kis baba nyugtalanodik. Pali hirtelen utána szalad:
— Mama! Hallottad a puska lövéseket?
— Puska lövéseket?

— Igen, apák gyára felől hallatszott.
— Nem igaz — mondja Teréz izgatottan — bizonyosan vadászok járnak arra. Menj játszani és ne háborgass!

Csakhogy Teréz mindinkább nyugtalanodni kezd. Lassankint esteledik. Hirtelen egy asszony rohan a szobába. Kopogtatás nélkül. Paula, a szomszédasszony. Teréz elszápadva kérli:

— Ki az?
— Én vagyok, mondja.
— Ah, te vagy az, Paula. De megijesztettél.
— Hát a férjed nem jött még haza? — kérli Paula s egy székre ül.

— Nem.
— Az enyém se. Hallottad a puska lövéseket?
— Nem. Hát te hallottad? Biztos vagy benne? — kérli Paula remegve.

— Igen.... A tulsó oldalról hallatszott. Egy lelket se látni sehol. Az asszonyok mind a gyűlésre mentek.... a hó meg folyton esik.... nagyon féltem, azért jöttem hozzád.

Halotti csönd ül a szobára. A két szenvedő asszony hallgatásba merül. Végre Paula megtört hangon kérli:

— Katonáság van a gyár körül, Teréz, talán csak nem azok löttek.

— Ugyan! Ne beszél ilyen badarságokat — felelt durván Teréz. — Az egész idő alatt reszketve gondolok rá, amióta csak bejöttél.

— Az aggodalom úgy elfogta őket, hogy már szólni sem mernek egymáshoz. A percek lassan mulnak. Az idő végtelenségnek tetszik.

Hirtelen zaj hallatszik az utcáról. Paula kimegy s megkérdegy asszonyt a közeledő csoportból:

— Nos, Vilma, te már megjöttél? Mi az újság?
— Ne is kérdezz. Rettenetes!
— Rettenetes? Micsoda?
— Hát te nem is tudod? A katonák löttek!
— Löttek? — kiált föl Teréz elcsukló hangon, míg Paula rémülten sikolt. Azután Teréz remegve Vilmahoz fordul:

— Gyere be. Meséld el, amit tudsz.
— Többen megbeszéltek és meghaltak.
— Ah! Férjem, Péterem — sirja kétségbeesetten Teréz.

— Hát nem jött még haza? — kéri Vilma.
— Nem.
— Nem láttam.... Mindenki elfutott.... a tömeg szétszórt.... Ne félj, haza jön....
— Te halottakról, sebesültekről beszélsz. Kik azok?

— Nem tudom. Láttuk őket elesni: ennyi az egész. Többen elmentek, hogy fölszedjék őket. Férjed biztosan velük ment.

Az ajtó újra fölnyílik. A küszöbön egy férfi áll meg s félénken kérli:

— Bejöhetek?
— Persze, hogy bejöhetsz, Ferenc — szól Teréz — mi újság?
A férfi leveszi a szipkáját s zavartan belép:
— Hát....

Teréz az ujonnan jött magatartásából szerencsétlenséget sejt s rémülten kérli:

— Mi történt.... férjemmel?
— Férjed megbeszült.... elég súlyosan....

— Hol van? Látni akarom!
— Pajtásai hozzák.... Nehogy megijedj, előre jöttem....

Teréz kifelé indul. Ebben a percben fölnyílik az ajtó.... egy hordágyat hoznak. Asszonyok, férfiak lépnek be egyszerre. Ferenc vissza akarja tartani Teréz:
— Péter! — sikolt ez — Látni akarom!
— Hagyd csak, majd az ágyra fektetjük.
— Mondom, hogy látni akarom....
Durván félrelöki Ferencet, a hordágyhoz rohan, egy pillanatig rábámul s rémülten hátrátáncorodik: Péter sápadt arca, tágra nyitott nagy szemei nem hagyják kétségben:
— Meghalt....

Egy székre rogy s zokogva hajtogatja: meg halt... meghalt...

Pali, sirva anyja karjába kapaszkodik. A férfiak levelezik kalapjukat. A nők félrefordulnak, hogy könyveiket elrejtse. Teréz megsimogatja fiacskájá fejét s elhaló hangon sutogja:

— Szegény kicsinyeim, ezentul mindig sztrájk lesz számotokra. Eddig se voltunk boldogok, de mégis volt mit ennünk... De apátok nincs többé...

Ferenc hozzálépve meghattottan mondja: — Társaim... ne hagynak el benneteket, Teréz... Mindig lesz számotokra egy darab kenyérünk... Nyomorúságunkban már ez nem tesz nálunk különbséget...

— Köszönöm — mondja Teréz s megszorítja Ferenc kezét. Azután a zokogástól feldobolva hozzátesszi:

— Azért ő még se jön vissza többet... Mindannyian egyformák vagytok... Egy mást fölizgatjátok s nem gondoltok feleségekre, gyermekeitekre...

Ferenc áldozva felel: — Igen. Az éhség marcangolja testüket. Szakadozott ruhákon át velönkig hatol a hideg. Hónapok óta szenvedünk s a vége még messze van... Egy mozdulat, egy szó lángra gyújtja a kétségbeesést... S a legjobbak, a leghívebbek elpusztulnak, mint Péter is máma...

Mindenki Teréz két csoportosul. Vigasztalni próbálják. A meghatottság ajkukra fojtja a szót. Kezét szorongatják. Teréz csöndesen sírdogál. Kívül, messziről közeledő zsongás hallatszik és a szobába hatol a tömeg lelkesült kiáltása: "Éljen a sztrájk!"

MEGJÖTT A PROSZPERITÁS.

Pittsburgban a Cambria Steel Co. összes munkásainak munkabéréit redukálta tíz százalékkal. Ugyanez a százalékkal redukálta hivatalnokainak fizetését is.

Elizabethportban a Central Railroad of New Jersey műhelyeiben 1500 ember ezentul hetenkint csak 32 órát dolgozik. Ugyanez a társulatnak ashley-i műhelyeiben a munkások hetenkint csak 24 órát dolgoznak.

A Maryland Steel Co. és a Pennsylvania Steel Co. tudtára adták munkásaiknak, hogy április 1-től kezdve tíz százalékkal kevesebb bért fognak kapni.

Orangeban, New Jerseyben a vállalkozók értesítették az építészati szervezeteket, hogy a jelenlegi szerződés leteltétől, május 1-től leszállítják a munkabéreket.

VISSZAVONJÁK A RÁGALMAZÁSI PÖRT?

Washingtonból jelentik a kormányhoz igen közel álló forrásból, hogy a kormány visszavonni készül azt a pört, melyet a New York World és az Indianapolis News ellen indítottak azon közlemények miatt, melyekben a két lap Rooseveltet, Taft elnök testvérét s Douglas Robinsont, Roosevelt sógorát családsokkal vádolta a Panama-csatorna vételével kapcsolatban.

Wickersham szövetségi ügyész erre a hírre annyit jegyzett meg, hogy a kormány neki nem adott semmi utasítást ezeideig.

FEL A VERSENYRE!

Szakadatlan, kiméletlen harc folyik az elnyomók és elnyomottak között. Ebben a küzdelemben nem kérnek és nem adnak kegyelmet. Nincs békealku, nincs fegyverszünet.

A munkásoknak, az elnyomottak osztályának legerősebb fegyvere a sajtó. A sajtó agitál, nevel, szervez. Ha e fegyverünk győz, győzünk vagyunk; ha erős, erősek vagyunk.

Lehet-e akarná, hogy e fegyverünk minél erősebb, minél hatásosabb legyen?

Lehet-e csak egy szocialista is közöttünk, ki ne akarná, hogy a Népakarat mindennap végezze azt a munkát, melyet most hetenkint kétszer végez?

Elvtársak! Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség vezetősége elhatározta, hogy ismét versenyre szólít föl benneteket. Alkalmat akar nyújtani nektek, hogy ne csak akarjátok, hogy a Népakarat napilap legyen, hanem tegyetek is érte valmit.

A vezetőség 1909 március 2-ikától május 5-ikéig versenyt indít előfizetők gyűjtésére, mely versenyben részt vehettek az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetségnek s a Munkás Betegsegélyző Szövetségnek összes osztályai.

A legtöbb előfizetést gyűjtő osztály ötven kötetből álló ÉRTÉKES KÖNYVTÁRT kap jutalmul.

A versenyben számít minden új előfizető, (akár mulatságon szerzik az osztályok, akár másféleképpen.)

Hisszük, hogy minden szervezet kivésett részét a munkából, hogy hozzájárul valamennyi a Népakarat napilappá tételéhez.

Elvtársi idővözlettel az A. M. Sz. M. Sz. Központi vezetősége.

AZ IPARI UNIONIZMUS KÉRDÉSEHEZ.

Engedjék meg nekem, akik a vitában részt vettek — pro és kontra kifejtve véleményüket a fenti cím alatt —, hogy ez alkalommal részletes, aláírással közölt cikkeiket csak általánosan bár, de figyelmes sorokban érthessem.

Ilyen formán alábbi soraimmal csupán arra szorítkozhatom, amire a vitában résztvevők, pro és kontra véleménye is szorítkozott: a Trautman és De Leon-féle levelekre, még inkább (ezt a vitázók nem tették) a két "elvi nyilatkozat" tárgyilagosa bírálatára. S egy pár sorban igyekszem, ennek kapcsán fölmerülő kérdésekre, röviden felelni. Végül felelek arra a kérdésre: "Milyen álláspontot foglaljon el a szövetség a két I. W. W.-val szemben?"

Annak előbeocsajjtásával, hogy elítélem a chicagói I. W. W. vezetőségének a konvenció előtt és a konvenció elkövetett, ismeretes alapszabályokba ütköző eljárását. Továbbá "local"-omban a referendum szavazásánál bizalmatlanságot szavaztam nekik és elvettem az új "preamble"-t, bátor vagyok ama megjegyzésem figyelembevételét ajánlani, hogy értelmezhető motívumok elkerülésével, — mint amilyenek voltak: a vita lényegébe belevont személyi, szubjektív motívumok dominálása; a konvenció megtörtént dolgok, vérbízsergők fantasztikus kitalálása —, rátérhessek vitánk velejére.

Ezen dolgok belekeverését annál is inkább mellőzhetjük már ma, mert tényekről számolhatunk be: két I. W. W. létezéséről és két hivatalos "elvi nyilatkozat"-ról. Azt hiszem, ezzel fején találtuk a szöveget: beszéljünk hát nyugodtan, két, az osztályharc alapján álló "ipari szervezet" — "elvi nyilatkozatról".

A régi, mely ma a kiszakadottaké, annyiban változtatott meg (az I. W. W.-nak ez évben tartott chicagói konvencióján és fogadtatott el referendium után), hogy ennek helyébe: "a munkásoknak egy politikailag, mint gazdaságilag kell szervezkedniük", ez került: "a munkásoknak osztálylára kell szervezkedniük".

Egy, az osztályérdekét mindig szem előtt tartó forradalmi szocialista szemüvegű olvasunk át a maga egészében a két elvi nyilatkozatot. Higgadtan, de elfogultan az osztálytudatosság és késéinek birtoklásában — boncolgassuk, bírálgassuk.

Ugy vélem, abban mindannyian egyetértünk, hogy a régi elvi nyilatkozat teljesen, kifejezetten felöleli az osztályharc elméletének intézményszerű kifejtését, biztosítékát abban: "... E két osztály között (munkás és munkáltató) küzdelemnek kell folynia mindaddig, míg az összes munkások tömörülnek egy politikai, mint gazdasági téren s birtokukba veszik s megtartják azt, amit munkájukkal termelnek, a munkásosztály egy gazdasági szervezete után, bármely politikai párttal való kapcsolat nélkül..."

Állítsuk ide, melléje, az új elvi nyilatkozatnak ide vonatkozó részét: "... A két osztály közt (munkás és munkáltató) küzdelemnek kell folynia mindaddig, míg a világ munkásai mint osztály tömörülnek s birtokukba veszik a földet és a termelés eszközeit és eltörik a bérrendszerét."

Hát az új elvi nyilatkozat megfelel-e a fenti követelményeknek: bírja-e az osztályharcnak megvívására szükséges minden, a rendelkezésünkre álló eszközt, fegyvert fölmutatni? Nem teljesen, jobban mondva: nem világosan, kifejezetten. Valami hiányzik belőle? A politikai klauzula kihagyott. Nem lényegtelen, sőt sok tekintetben hasznosá válhatik, ha itt megállapodunk egy kissé s fölvetjük a kérdést: "Mit jelent a munkásosztályra nézve a politikai klauzula kihagyása? A politikai mozgalom alatt mit értsünk? Disztingváljunk (annál is inkább, mert sokan — tudatlanságból vagy rosszakaratból —, egy kalap alá szokták vonni a munkásosztályra vonatkozó "politikai akció" és "parlamentari akció" szók fogalmát).

Épp ezért, tisztázunk röviden: Politikai tevékenységek azon tevékenységek összessége, melyek — akár közvetve, akár közvetlenül — befolyásolják hatnak a közhatalomra, az állam szerveire, törvényhozásra és közigazgatási szerveire.

Alkalmazkodva meghatározásunkhoz, világossá válik, hogy a munkásosztályharc — csupán gazdasági szervezetében is — politikai harcot folytat, mert közvetett uton befolyásolag hat az állam szerveire. "Minden osztályharc, politikai harc." De világossá lett ezzel az is, hogy a parlamentari akció csak egy részét képezi a munkásosztály "politikai akció"-jának, hogy a "parlamentarizmus" éppen nem fedi a "politikai" szó fogalmát, mint ahogy ezt általában azonosítási szokás. Sőt sokan — rémítően — még a munkásosztály politikai osztályharcával is azonosítják.

Most pedig lássuk mily értékkel bír az ipari szervezet, osztályharc alapján álló gazdasági szervezetbe tömörült bér munkásokra a "politikai klauzula" kihagyása, illetve: mily értékkel bír a "parlamentari akció" az osztályharcot kifejezetten elismerő gazdasági szervezetre nézve? Továbbá, lehet-e egyenrangú a munkásosztályharcnak a fegyvertárában, egyforma értékű, jelentőségű fegyver — a "parlamentari akció", illetve az ennek megfelelő politikai szervezet a gazdasági szervezetekkel?

Lehet-e itt, az Egyesült Államokban? Itt, hol kristály tisztán látható, élesen differenciálódva, hogy az egész vonalon a burzsoázia áll szem-

ben a munkásosztálylával? Itt, hol a tőke koncentrációja csaknem elért legmagasabb fejlettségi formájához: a trustokhoz. Elérve azt az adott gazdasági állapot (a technika kifejlesztésével, a gépeknek embert-pótló munkájának tökéletesedése révén stb.), mely gazdasági alap nélkülözhetetlen előfeltétele a szocialisztikus termelési rendszernek! Itt, hol az egész állami gépezet, törvényhozói és közigazgatási szerveivel együtt a kapitalisták tartják kezükben, éppen természetesen uton: a gazdasági hatalom, erő, adminisztratív eszközévé téve "fö-lülépitményét".

Ha az elmondottakat figyelembe vesszük, lehetetlen nem konstatálnunk a parlamentarizmus, vagy jobban kifejezve: a parlamentaris politikai akciónak igen relatív értékét.

Két, a közhatalomra befolyásoló, a gazdasági szervezeteket védendő, funkcióját, misszióját ismerem el a parlamentarizmus politikai akciónak. Az egyik: törvényhozásilag biztosítani a gazdasági szervezetek mozgási szabadságát; a másik: kísérletezést játszani a "társadalmi kérdés békés megoldására". Az utóbbitól tudom, kísérletezde, de mint taktikai fogást a harcban — jónak találom.

De ezen funkciójához, missziójának betöltéséhez is a gazdasági szervezetből meríti erejét. Abból a szervezetből, mely önmagában is keres egészét képez, mely egyedül végzi s végezheti azon munkákat s harcokat, melyekkel a természetben beállott fejlődés gyümölcsét " megszerezjük és megtarthatjuk".

Ez azon egyedüli szervezet, melyben a bér munkásság — mint "osztály" — félreismerhetetlenül övhatja meg osztályjellegét, ideológiáját, osztályérdekét. Azonkívül áldozatkészre, szolidaritásra, fegyelmre nevel. Munkája nemcsak romboló, de építő is. Korrekt rövidséggel De Leon így írta körül: "... a gazdasági szervezet struktúrája az, mely azon földadat megvalósítására képes, hogy az ország termelő tevékenységének ipari igazgatását " megszerezze és megtartsa", az egyedülit, amit érdemes " megszerezni és megtartani".

De ugyanitt körülírtuk a parlamentarizmus-politikai akciónak relatív szerepét, tehát korántsem "egyenrangú" szerepét a gazdasági szervezethez. Ennek a relatív akciónak szerepét, melynek legfontosabb ténykedése a szavazócédulák győzelmében nyeri, éri el sajátos célját; de ezt is csak úgy (ismét De Leon idézem): "... a szocialista szavazólap a jog helyvénye, de éppen ezen okból a szocialista szavazólap

gyöngyömb, mint a női könny, enyhébb álomnál, elfogultabb, mint tudatlanság, tehetetlenebb gyakorlatlan gyermeknél is, ha nem támaszkodik a hatalomra, melylyel ennek érvényt szerzhet. Ez a megkívánt hatalom a munkásosztály ipari szervezetében van összefoglalva."

Sorjába véve a dolgokat, egy pár szót a kiszakadottak ügyéhez. Nem tartom a kiszakadottak, a patersoni I. W. W.-isták kiválasztás célravezetőnek, céltudatosnak, már a fentebb kifejtettek alapján sem. Sőt: a kiválasztás módját, taktikáját el is ítélem. Egyszerűen azért, mert be sem várva a chicagói konvenció 3 szótöbbséggel elfogadott új elvi nyilatkozat fölötti referendium szavazás eredményét, — gyávan, minden nélkül kiugrottak az I. W. W.-ból. Dacára "előre látható többségüknek" is (a politikai akció híveinek többségére célok) — átengedték a teret a szindikalistáknak s a csekély számú anarchistáknak. Kisajátítva, a szó legszorosabb értelmében, az I. W. W. régi elvi nyilatkozatát s megbontva — a súlyos külső támadások dacára is fejlődő — osztályharc alapján álló gazdasági szervezet egységét.

Végül, felelek az utolsó kérdésre: "Mily álláspontot foglaljon el a szövetségünk a két I. W. W.-val szemben?"

Szövetségünk abban a szerencsés helyzetben van ma, hogy nem áll hivatalos, szervezeti összeköttetésben a S. L. P.-val, sem a két ipari szervezet egyikével sem. Mindmáig derekasan megfelelt kitűzött céljának, annak a célnak, mely a szövetség alapszabályainak idevontkozó pontjában, röviden, de tömören így jut kifejezésre: "A szövetség célja az amerikai magyar munkásosztály az osztályharcot megismertetni, a tudományos forradalmi szocializmust terjesztetni a Szocialista Munkáspárt és az osztályharc alapján álló ipari szervezkedés érdekében egyöntetű agitációt folytatni."

Az ily egyöntetű agitáció munkájában izmosodott, növekedett, nőtt hatalmassá szövetségünk. Megbecsülhetetlen iskolájává válván az Amerikába kivándorolt magyar munkásságnak azzal, hogy a tudományos, forradalmi szocializmust tanítva, kész katonákat nevel a Szocialista Munkáspárt és az osztályharc alapján álló ipari szervezetek számára.

Ha csak vétkes logikátlansággal nem akarunk tultelni magunkat a multak tapasztalatainak, a szocialista tudomány által fölsimert, a gyakorlatban igazolt, megizmosodott, testté vált igazságok fölismérésén, úgy nem nem ignorálhatjuk a főnálló, osztályharc alapján álló ipari szervezetek egyikét sem. Fölismere mindkettő fogyatékoságát, — ha az általunk megismert, helyes irányba akarjuk terelni a munkásmozgalmat, — úgy nem nyújthatunk segítségét a gazdasági szétforgácsolására sem. Az egész vonalon a burzsoázia áll szem-

ben a munkásosztálylával, csak az egységes, osztályharc alapján álló gazdasági szervezet veheti föl a harcot. Csak az egységes, ipari szervezet, osztályharc alapján álló gazdasági szervezet adhatja azon erőt, mely képessé tesz bennünket az osztályharc összes fegyvereinek használatára — biztos eredménnyel — az egész vonalon!

Ha az A. M. Sz. M. Sz. eleget akar tenni tanításainak, hivatásának, úgy meg kell ragadnia minden rendelkezésére álló eszközt egy egységes és osztályharc alapján álló gazdasági szervezet megteremtésére.

Igy kívánja ezt szövetségünk jövője, céljai. Megkívánja azt — s ez mindenelőtt való —, a szövetség tagjainak gazdasági érdekei osztályérdeke, célja.

Harrison, 1909 március 15. Schwarcz-Somló Lipót.

EGYLETI HIREK

Figyelem Elvtársak! Központi szervezőnk címe március 20-tól kezdve a következő: Charles Rothfisch c/o. Pszota, 328 Weirman St. Lebanon, Pa. Csakis a szervezőt érdeklő levelek küldendők e címre.

SZERVEZETEK FIGYELMÉBE.

Tudomásunkra jutott, hogy a "Szabadság Munkás Dalárda" gyűjtőívvel kereste föl szövetségünk osztályait. Kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni az elvtársakat, hogy a "Szabadság Munkás Dalárda" szövetségünkkel ellentétben álláspontján áll s szervezeteinktől nincs erkölcsi joga támogatást kérni.

Az A. M. Sz. M. Sz. Vezetősége.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség I. osztálya f. hó 27-én, szombaton este kongressusi ügyek napirenddel rendelkező gyűlést tart, melyre az osztály tagjait ez uton hívja meg a Titkár.

A Szocialista Munkás Szervezet II. osztálya h. hó 9-től kezdődőleg angol tanfolyamot nyitott helyiségében, 404 E. 64th St. első emelet.

Felhívjuk figyelmüket mindazon munkás- és elvtársaknak, kik az angol nyelvet elsajátítani akarják, jelentkezzenek minden keddi és csütörtöki este 8 órakor a helyiségben.

A San Franciscoi Szocialista Munkás Szervezet 1909 március 28-án, a Franklin Hall-ban, 1853 Filmor St. (Sutter és Bush utcák között), NAGY NÉPGYŰLÉST tart a következő napirenddel:

- 1. A magyarországi viszonyok. 2. Miért szervezkedjünk? 3. Az amerikai gazdasági helyzet. 4. A sajtó. Elvtársak agitátorok! A X. osztály agitáló bizottsága.

A New Yorki Szocialista Munkás Szervezet II. osztálya 1909 április hó 3-án, szombaton, az Oravetz-féle Árpád Hall-ban, 431 E. 6th St. könyvtáralapja javára, nevezetű műsorral egybekötött TÁNCMULATSÁGOT rendez. Belépti díj 15c. Kezdeté este 8 órakor.

A Clevelandi Magyar Szocialista Munkás Szervezet 1909 április 4-én, a Hungarian Hall-ban, (4314 Clark Ave.) szini előadással egybekötött TÁNCMULATSÁGOT rendez, mely alkalommal szinre kerül a Szökött katoná. Belépti díj 25c. Kezdeté délután 4 órakor.

A McKeesporti Magyar Szocialista Munkás Szervezet és a Munkás Betegsegélyző Szövetség 31-ik osztálya március hó 28-án, saját helyiségükben (149 2nd Ave.) szindarabban egybekötött KEDELYES ESTÉLYT rendeznek, mely alkalommal szinrekerül az "Apró félreértések" című színmű 1 felvonásban. A helybeli és vidéki magyarságot tisztelettel meghívja a Rendezőség.

INDITVÁNYOK EGYES TAGOKTÓL VIII. OSZTÁLY INDITVÁNYAI. 1. Indítvánoszuk, hogy az államok titkárai fizetést kapjanak. Ezen fizetést az állami vezetőséghez tartozó összes osztályok fedezzék a saját megállapodásuk szerint. A fizetett állami titkárok az alapszabályokban előirt összes teendőket pontosan legyenek kötelesek végezni. Az állami titkár és szervező lehetőleg egy és ugyanazon személy legyen.

2. A központi vezetőségi gyűléseken fölött jegyzőkönyvi kivonat a havi jelentéssel együtt az osztályoknak küldessék meg.

3. A Népakaratan közölt regények oly formában legyenek közölve, hogy azokat összegyűjtve, könyvalakban lehessen bekötni.

4. A jövő évi kongresszus a központ székhelyén tartassék meg.

A március 20-ig beérkezett többi indítványokat a jövő számban közöljük.

REGÉNY. RASZKOLNYIKOV (BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.)

Írta: DOSZTOJEVSZKIJ M. TÓDOR.

(Folytatás.) (38.)

— Negyed óra előtt kaptam a meghívót, — felelte hangosan, vállán át vissza nézve Raszkolnyikov, ki szintén hirtelen s váratlanul mérges lett, bár ez jól esett neki. — Elég már az is, hogy kikeltem a beteggyamból s eljöhöttem. — Ne tessék kiabálni.

— Én nem kiabálok, nyugodtan beszéllek, de Ön ordított réám. Én tanuló vagyok s nem türöm, hogy valaki rám kiabáljon.

A segédet úgy meglepte ez a felelet, hogy nem bírt szóhoz jutni. A szája tájtékzott, mikor fölugrott a helyéről.

— Halgasso-o-on! Kihallgatáson van. Hogy mer így gorombá-á-áskodni?

— Ön is kihallgatáson van, aztán nemcsak kiabál, de szivarozik is. Vét tehát az illem ellen.

Valódi jótétemény volt rá, hogy ezeket mondhatta.

A titkár mosolyogva nézett rájuk. A tüzes tiszt láthatólag le volt főzve.

— Az nem tartozik magára, amit én teszek, — kiáltott végre dühösen. Tessék arra felelni, amiért idézték. Mutassa meg neki, Grigorjevics Sándor. Panaszi! Nem tud fizetni ez a hegyes kakas!

De Raszkolnyikov már nem hallgatott rá. Elmerült a papír tartalmába, hogy minél előbb megfejtse a kérdést. Elolvasta egyszer, kétszer és nem értett belőle semmit.

— Mi ez tulajdonképen? — kérdezte a titkártól.

— Pénzkövetelés, adóslevél, rendőri közbe-lépés; önké vagy meg kell fizetnie az összeget, a költségekkel együtt természetesen, vagy pedig írásban kell beadnia, hogy mikor fizet. Egyszermind köteleznie kell magát, hogy a várost nem hagyja el addig, míg tartozását ki nem egyenlítetté s ez alatt javít sem el nem adja, sem el nem rejti. A hitelezőnek azonban jogában áll öntől mindent elvenni s önnel szemben a törvényes eljárást foganatosítani.

— Igen, de hát — én senkinek sem tartozom! — Az nem a mi dolgunk. Mi előttünk adós-levelet van, mely szerint ön kilenc hó előtt száztizenöt rubelt volt kölcsön Zarnicyn kollegiumi assessor (VIII. rangosztálybeli hivatalnok) özvegyétől. Ez a tartozás most Csebarov udvari tanácsosra van átvetve. Erre nézve kérünk mi öntől fölvilágosítást.

— Hiszen ez az én háziasszonyom! — Nos, hát miért ne lenne ő az ön háziasszonya?

A titkár szánalmas mosolylyal nézett rá, mint az ujjoncra, ki első leckéjét akarja megtanulni. Mint ha csak azt kérdezte volna tőle: — Nos, hogy tetszik?

De mit törődött most Raszkolnyikov az adós levéllel! Érdemes is volt most meg ezzel is foglalkozni! Ott állott a titkár előtt, olvasott, hallgatott, majd kérdést és felelet, de mindent gépszerűen. Egész lényét a diadal érzete, az önfentartási ösztön s a menekülés gondolata töltötte be. Megszabadult a rettegett vesztélytől. E perc az állati öröm pillanata volt.

Ez alatt a hadnagy, kit vérg sértett a Raszkolnyikov megvető visellete, áldozat után nézett, akin kitöltötte bosszúját és dühét. Bőszülten fordult a szerencsétlen "pompás" hölgy felé, aki még mindig ott állott, mióta belépett s a legostobább mosolylyal tekintett rá.

— Ah te... ilyen meg amolyan! ordított tele torokkal (a gyászos hölgy már eltávozott), mit csináltak a mult éjjel? Mi? Megint gyálázatos skandalum volt ott, kihallatszott az utcára. Verekedés, ivás. Talán a dologháza akarsz jutni? Mondtam már neked, tiszter megmondtam, hogy tizenegyszer nem fogok segíteni rajtad. És te megint, te ilyen is, te amolyan is?

Majd kiesett a papír a Raszkolnyikov kezéből, Bámula nézett a hölgyre, kit most így lerántottak. De hamar megértette, hogy ki-mi lehet az s kezdte mulattatni a dolog. Gyönyörrel hallgatta a beszédet s nevetni szeretett volna. Nevetni, nevetni! Minden idege reszketett bele.

— Petrovics Ilya! — kezdte a titkár, de ujra elhallgatott s kedvező pillanatra várt. Tudta már tapasztalásból, hogy a tüzes hadnagyot csak akkor lehet lecsendesíteni, midőn teljesen kiöntötte mérgét.

A pompás hölgy előbb reszketett az égi háboru alatt, de csodálatos: minél több csuf szó, szidalom érte, annál barátságosabb lett az arca, bájosabb a mosolya, midőn a dühöngő hadnagyrá nézett. Típetett a helyén, folyton hajtogatta magát, türelmetlenül leste a pillanatot, melyben ő is szóhoz juthat. Végre elérkezett a várva-várt alkalom.

— Nem volt én nálam semmiféle láрма, semmiféle verekedés, kapitány ur, — kelepelt a hölgy finom orosz nyelven, bár erős német accentussal. Egyáltalában semmiféle skandalum.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. B., East Pittsburg, Pa. A második rész is jön.

B-r., Chicago, Ill. Nyakig ülünk a tárcákban. De majd átnezzük s ha jó, alkalomadtán közöljük.

B., Jersey City. Kérésének eleget tettünk.

Előfordul, hogy az elvtársak beküldik a lap előfizetési díját és nem értesítenek a pontos címről, hogy a lap hová küldendő. Ezért felkérjük az elvtársakat, hogy a pénz elküldésénél értesítsenek a pontos címről, hogy a lap küldése akadályt ne szenvedjen.

Lapunk olvasóinak figyelmét föl hívjuk, hogy lakásváltoztatás esetén az új címüket azonnal jelentsék be, mert az ebből származó bajokért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

A "Népakarat" könyvkereskedése a következő műveket tartja raktáron:

a) Tudományos művek és agitációs iratok.

Table listing various books and articles with prices, including 'Bebel: A nő és a szocializmus', 'Büchner: Erdő és anyag', etc.

b) Szépirodalmi művek.

Table listing literary works with prices, including 'Ciszmadia: Hajnalban', 'Caizmadia: Munkásemberek', etc.

c) Egyebek.

Table listing miscellaneous items with prices, including 'Francia Forradalom', 'Ugyanaz, köve', etc.

Miért nem olvassa Kiss Károly remek prólérszeit, melyeket a PIROS MEZÖKÖN című könyvben gyűjtött össze. Ára köve szállítási költséggel együtt 40c.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

Ügykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. fél kilenc óráig. Az összes levelet S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. küldendők.

Osztályok:

I. osztály. New York. Elnök Herczeg Lajos. P. ü. és lev. titk. Láng D. c. o. Szántó 224 E. 67th St. Pénztárnok Osváth S., 337 E. 123rd St. Hivatalos orvos dr. E. Lowenbein 297 E. 10th St. Telephone 1255 Orchard. Üzleti üléseit tartja minden hó második péntek este képző gyűléseit minden hó 4-ik szombat este helyiségben 404 E. 64th St. (Hunyadi Hall).

XXXIV. osztály. Passaic, N. J. Minden levél Tóth P., 197 3rd St. címzendő.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelősége, ahol tagok felvételeire jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 20 West St., Newark, N. J.

Szövetségünkől, valamint a Munkás Betegsegélyzőtől teljesen különálló egyesületek:

A Magyarajku Badosok és Szerelők Szakegylete. 1567 2nd Ave., I. emelet (Uj világ kávéház). Össze- jövetel minden kedden este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. I. Elnök Altman Vilmos, II. elnök Segezdy N. Pénzügyi titkár Berko Adolf, 444 E. Second Ave., "Uj Világ" kávéház. II. pénzügyi titkár Schwartz István. Pénztárnok Newman Dénes. I. jegyző Spitzer Zsigmond, II. jegyző Balada K. Ellenőrök Spitzer A., Paszkes M. és Gluck S. Munkaközvetítő Bodonyi M. Teremző és lapkezelő Balajti N.

Az Amerikai Magyar Vas- és Fém munkások Szakegyesülete, 240 E. 80th St., Max Schultz Hala. Össze- jövetel minden vasárnap délelőtt 10-12-ig és péntek este 8-10 óráig. Elnök Schlögl J. II. ad elnökök Sorg J. és Herr J., jegyző Kovács B., pénztárnok Niederlaender H., lev. és p. ü. titkár Láng D., 224 E. 67th St. c. o. Szató, ellenőrök Grusz A. és Novák A., könyvtárnok Kiss Gy., választmányi tagok Marinyák A., Kasztner K., Ell F.

New Yorki Magyar Famunkások Szakszervezete. Össze- jövetelét tartja minden szombat este 8-10-ig, vasárnap d. e. 9-12-ig 1567 2nd Ave., "Ujvilág" kávéház, első emelet. Elnök Roszlovetzki M., 334 E. 87th St., titkár Danko P., 525c E. 72nd St.

A New Yorki Magyar Munkások Szervezete, 1567 Second Ave., első emelet. Össze- jövetelét tartja minden kedden este 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor. Elnök Leitchman Aranka, titkár Bambeck Ignác, 415-17 E. 71st St., kizh minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők.

A Clevelandi Általános Munkás Dalárda, KY ?n Funtig József, jegyző Paszter József 2050 W. 38th St., kizh minden a dalárdát érdeklő levelek címzendők. Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján 1940 W. 25th St., S. L. P. helyiségben.

A SPRINGFIELDI ILL. ÉS KÖRNYÉKEI MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor a 2019 N. 16th St. magánhelyiségben. Tiszviselők: Elnök ill. Nyilas György. Alelnök Nylas András. Titk. Szivós J., 1516 Sangamon Ave. kizh az egyletet érdeklő levelek címzendők. Jegyző illj. Nyilas György. Pénztárnok Németh Ferenc. Pénzügyi bizottsági tagok: Komjátyi Gábor és Bányai István. Számvizsgáló bizottsági tagok: Németh András és Ménes András. Helyi betegápolók: Némethi Károly, vidéki Batta Mihály. Párttagok: Rajhárt György és Batta István. Teremző Kertész János. Temetésrendező: Bányai István. Bridgep. Szövets. ügykezelő ill. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., Springfield, Ill.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantwan 207 Sunseot St. Gyűléseit tartja minden hó harmadik csütörtökjén este 10 óra tagárs lakásán, 109 7th Ave.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök S. Weiss P. ü. és lev. titkár Stéger P. O. B. 335 East Pittsburg. Pénztárnok Sternberg A., 824 Linden Avenue. Orvos dr. Grandel, Braddock Ave. Turtle a délelőtti órákban 667 Linden Ave. alatt.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Bozsits M. Pénztárnok Kish Gergely (lakik 162 Miller St.) P. ü. és levelező titkár Harangozó P., 1717 South Broadway, kizh minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők. Szervező Kish G. Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnap d. u. 2 órakor, 1717 South Broadway alatt tartatnak. Orvos dr. J. L. Fleck, 429 Victor St.

XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St. P. ü. és lev. titk. Parker L., 953 N. Marshall St. Jegyző Hegyi L., 339 So. Lawrence St. Hivatalos orvos dr. Steiner S., 85 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor, 800 Parrish St. (Magánh.)

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Ödön József. Titkár Klein Béla, lakik 9 Grand St. Pénztárnok Mészáros I., 201 Madison Street. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hó első szombat este jén helyiségben 132 Madison St.

XIX. osztály. Uniontown, Pa. Elnök Papp J. Titkár Hajdára S., 34 Coffe St., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Petro P., 103 Eason St. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap d. u. 2 órakor, az elnök lakásán, 34 Coffe St.

XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajkó István, 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor 257 Howard Ave.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Jrosz L. 1377a Miuna St. Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ös és harmadik szerdáján este 8 órakor 883 McAlister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök Janicsék J., p. ü. és lev. titkár Csillag J., 4714 Aldon Ave., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok J. Pintér, 4726 Aldon Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Déman J. Titkár Braun M., 1451 Warner St., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Gyűléseit tartja minden hó harmadik csütörtökjén este 8 órakor 80c East St. magánhelyiségben.

XXIV. osztály. Perwick, Pa. Pénzügyi és levelező titkár Kórmives J., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők.

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Botos Antal, 339 Washington St., és p. titk. Bauer J., 61 So. Cedar St. kizh az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Batimlore St. alatti magán- helyiségben.

XXVII. osztály. Mt. Braddock, Pa. Elnök Szánki Alelnök Sándor T. Pénzügyi és levelező titkár Molnár J., P. O. B. 74. Pénztárnok Tolnay S. Ellenőr Nyomó A. Jegyző Széles P. Gyűléseit tartja minden hó utolsó vasárnapján.

XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok akács István, lakik 625 Fishgate St. Titkár Izák Sándor lakik 625 Fairholm Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-10r, 2007 St., kizh minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark, N. J. Elnök Wagner József, titkár Wagner J., 164 So. 12th St. pénztárnok Bella M., 108 Albert Ave.

XXX. osztály. Irwin, Pa. Elnök Miller E. Pénztárnok Gy. Domonkos. P. ü. és lev. titkár Bogoly A. Box 401. Szervező Rusz Gy. Gyűléseit tartja minden hó negyedik vasárnapján délután 3 órakor Kuzma János üzlethelyiségben, 109 Main St.

XXXI. osztály. Mc Keesport, Pa. Elnök Németh S. Pénzügyi és lev. titkár Kriszter M., 401 Jerome St., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Szarvas Pál, 143 2nd Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 óráig 149 2nd St.

Levelező titkár Mandula S., 258 Heyward St., kizh minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Ondik J., 16 Utica Ave. Gyűléseit tartja minden hó harmadik kedd este 7 és fél órakor Borem St. s. szám alatt. Bridgeporti ügykezelő Ondik A., 222 Bushwick Ave.

XXXIII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A. S. Alexes St., hová minden az osztályt érdeklő levelek címzendők. Pénztárnok Timko András. Szervező Paulovics J. Gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnapján d. u. 2 órakor 53 Acorn St., az elnök lakásán.

INDENKINEK

szüksége van Szent István labdacokra. (A legjobb hashajtó és vértisztító.) Ne szenvedjen székrekedést, belső fájdalmakat, emésztési zavart, gyomorégést, fejfájást, szédülést, mikor a Szent István labdacok mindezeket távol tartják és fájdalommentlenül hatást gyakorolnak. Maga is használja azt, mit a többi: LILJOM CRÉMÉT és SZAPPANT, mert arcát megfínomítja és megifjítja. Csunya a szeplo, a májfolt, a himlőhely és más arctisztalanságok — s miért ne legyünk inkább szépek? Mindenféle importált szerekért menjünk

ROTH SAMUEL gyógyszerész a Megváltóhoz 125 Ave. cor. 8th St., New York.

I. N. Y. M. Ifjúsági Kör tánciskolája. ÁRPÁD HALL 431 E. 6th St. New York.

Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a LIBERTY HALL-ban 49 Mercer St. Newark, N. J.

Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálók, lakodalmak és egyleti gyűlésekre. Bel- és külföldi lapok. Budapesti Népszava. Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és biliárd. A. Orawetz, tulajdonos.

Telephone 1027 Orchard.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyár fogorvos 383 E. 8th Street New York

Dr. SANDOR HORWITZ a peoriai magyarság kedvelt orvosa. Gögyit minden nemű férfi és női titkos betegségeit a legjobb sikerrel, titoktartás mellett. Adams és Hamilton utcák sarkán. Mayer Bldg. Peoria, Ill.

Dr. Löwinger Ernő AZ ÖSSZES ORVOSI TUDOMÁNYOK TUDORA

ezuton értesíti ismerőseit, e lap olvasóit, hogy lakását megváltoztatta és ezentul 727 GRAND AVENUE alatti orvosi irodába tallható egész nap. Telefon: Humboldt 1577. Chicago, Ill.

Phone: Bell. Sidney 1341.

BARNA VERONA MAGYAR SZÜLESNŐ

Budapesten az egyetemen vizsgálott. Sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt bármily nemű női betegségeiben, legnagyobb titoktartás mellett. Házhoz betegeket is elofogad. 1701 So. BROADWAY, Soulard St. sarok St. Louis, Mo.

Katolín János FENYKEPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis

Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelkezéskél KESŐBB is. Nagyobbítások, gombekek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Ugyes magyar szülesznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgálott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 646 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon West 1394

Egy jószabásu ruháért keresse fel KRONMAN, férfi szabót. 4147 Lorain Ave. Cleveland.

Telefon 4537 Newark, N. J.

BUDAPESTI FÉNYKÉPESZ 4 West St. NEWARK, N. J.

Legfinomabb kivitelű fényképek tisztán kidolgozva jótállás mellett. Ugyiszintén foltvételek házon kívül is eszközöltetnek. Naitva vasár- és ünnepe napokon is.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja, esiosnan berendezett tiszta s jutányos árú SZOBÁIT ROSTÁSSY REZSŐ 513 E 6th St. a., "Népakarat" szerkesztőségével szemben. NEW YORK.

Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárni őket.

ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyaryelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. — Hazai biliárd asztalok. Fel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbizhatóság.

Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szerezzék be s a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a NÉPAKARAT-ra.

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York. Izléses és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb. A munkáért jótallók. Nyitva vasár- és ünnepe napon is.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipő. olesző árban kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

FINTA MIHÁLY BORBÉLY ÉS "ODRÁSZ" 516 E. 6th Street, New York

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y. mely elhozhatja s készen házhoz szállítja.

ZACHAR OTTO NAGYBANI BOR-, SÖR- ÉS PÁLINKERESKEDESE. 1434 Germantown Ave. Philadelphia, Pa.

Aminat a magyar konyha, ugy a magyar való a magyarnak. Kaphatók magyar bortörköly, szilvium Poth's Extra sör. Remélésre házhoz szállítva. A magyar szervezett munkások barátja.

MAGYAR MÉSZA SZÉK ÉS FÜSZERÜZLET

BACHER FERENC az O-haszról Mindenemü friss husok és fűszerek legolcsó bevásárlási forrása.

1437 Germantown Avenue Philadelphia, Pa. Mindenféle importált fűszerek és szálamit legolcsóbb árban kapható.

szentgyörgyi O. kavéháza és étterme 567 N 5th St. Philadelphia, Pa. Cor. Green and 5th Street.

Magyaryjku szocialisták kedvenc találkozó helye.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzsállító és váltó-intézet Főizlet 127 Second St., Passaic, N. J.

PENZI a legolcsóbban és leghosszabb ideig a O-haszba. Penzi tetelet bármily hazai bankba kamussal véget elhelyeznek és a betét követ rövid időn belül kizhozom. Nemkülönbözik az O-haszban, árszám nélkül, takarékpénztárnál, vagy magánbanknál elhelyezett összegét, hanem pesti irodám utján díjtalanul kizhozom csupán a számkirólendó meghatalmazás hitelesítésért szemelték csak egy díjt. HAJÓJEGYEKET Európába és rópból Amerikába a legjobb hajók adok el, az utazókat személyesen kérem el a hajókhoz. CSOMAGOKAT az O-haszról készítek vagy oda szállítok. OKIRATOK szakaszeruen, a töbnyeknek megfelelőleg állítanak ki és konzultálással hitelesítetnek. Jogi, hagyatki, katonai, teleknyomai, nemkülönbözik szai sommás perekben és bármily más ügyvédi dolgokban is rok. Minden ügyben, egy mint eddig, ezentul is a legnagyobb pontosságot ígérem. UTBAIGAZTATÁSSAL, tanácsokkal és felvilágosítással IGYEN kérésre és szivesen szolgálók. Magyaryországi iroda: Budapest, IV. ötvö-utca 6. sz. Fiók-irodák: So. Bethlehem Pa., sajtó ház, Alpha, N. J. Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzetül Vendéglő, Kávéház és Étterme. — 4-ik utca 197, New York —

AJÁNLJA KITÜNÖ M A G Y A R KONYHÁJÁT Kitünő italok. Kitünő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakodalom vagy hasonló ünneplyre. A New Yorki Magyaryjku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különböféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Ugyes magyar szülesznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgálott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyújt mindenben. 646 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon West 1394

Egy jószabásu ruháért keresse fel KRONMAN, férfi szabót. 4147 Lorain Ave. Cleveland.

Telefon 4537 Newark, N. J.

BUDAPESTI FÉNYKÉPESZ 4 West St. NEWARK, N. J.

Legfinomabb kivitelű fényképek tisztán kidolgozva jótállás mellett. Ugyiszintén foltvételek házon kívül is eszközöltetnek. Naitva vasár- és ünnepe napokon is.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja, esiosnan berendezett tiszta s jutányos árú SZOBÁIT ROSTÁSSY REZSŐ 513 E 6th St. a., "Népakarat" szerkesztőségével szemben. NEW YORK.

Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárni őket.

ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyaryelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étkek. — Hazai biliárd asztalok. Fel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbizhatóság.

Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szerezzék be s a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a NÉPAKARAT-ra.